

Dr. Gráber Károly — kormányfőtanácsos. Negyven esztendőt töltött el Gráber Károly, az ügyvédi pályán. A mai ügyvédi generáció jó része, már amikor a karba lépett, Gráber Károllyal, mint elismert tekintéllyel találkozott. Egyensúlyozott ember, komoly jogi tudás, elméleti alapozottság mellett eleven gyakorlati érzék, a jognak szinte minden táján, ez Gráber Károlynak jogászai portréja. Egyensúlyozott ember; harmonikus lélek, kemény és egyenes, nyílt, de tartózkodó karakter, ez a magánember. Hosszu ideig volt választmányi tag, utóbb főtitkár, majd az ügyészi bírói vizsgáló bizottság becsült tagja. Az Országos Ügyvédszövetség társelnöke.

Kitüntetését osztatlan közösségben fogadta az ügyvédség. Gráber Károlynak csak barátai vannak. Jóleső érzés, hogy lapunk szerkesztősége is a baráti körhöz tartozhatik.

B. S.

Jogirodalom.

Dr. Beck Salamon és Dr. Varannai István: Az 1926. év magánjogi és hiteljogi bírói gyakorlata. („Polgári Jog” könyvtára 3. szám.) A kontinentális jogok úgy szemlélik a jogalkalmazást, mint a törvény absztrakt betűjének a szinguláris esetre való levezetés útján való alkalmazását. A bíró működése nem más, mint egy logikai objektív tüköré, mely visszaveri a törvény képét. Ennek a szemléletnek a keletkezése az egyéni önkénytől való félelmen alapszik és kell is, hogy a bíróban ez a látásmód beidegződjék, tudatosan sohasem ítéljen a törvény mellőzésével vagy értelmének kiforgatásával.

Lélektanilag nézve azonban a jogalkalmazás folyamatát, az elemzés egészen más eredményre vezet. A törvény olyan, mint egy kész ruha, amely az egyes élő esetre alkalmazva, itt bő, amott szűk és mindig csak kellő igazítás és javítás útján lesz használhatóvá. Ez a javító munka az értelmezés neve alatt történik, lassan, észrevétlenül kikezdi a törvény eredeti merev szavát, hajlékonyvá, életképessé teszi. Különösen észlelhető ez az átalakulás a rossz törvénytől. Idővel a hosszú idő óta életbenlevő törvény, különösen a viszonyok változásával, egészen átalakul, eltávolodik a törvény szavától, valami külön életet él, gyakorlatlatta lesz. Fokozottan áll ez a mai magyar jogra. A magánjog kodifikálva nincs, a jogforrástan nyíltan elismeri a törvényrontó szokást, a törvény elavulását és az utóbbi évek megrázkódtatásai oly váratlan helyzeteket teremtettek, ahol a törvény szavát csak olyan merész értelmezéssel lehetett alkalmazni, amely tulajdonképpen új jogszabály alkotásával volt egyértelmű.

Dr. Beck és dr. Varannai összeállítása örvendetesen mutatják, hogy a magyar joggyakorlat a reá rohanó nehéz kérdé-

seket nagyrésztben megoldotta és lassan kialakulnak az új szokásjog szilárd, jogbiztonságot és lehető igazságos megoldást adó alaptételei. A munka, mely látszólag semmi más, mint rendszeres összeállítás, sokkal több, mint amit a címe sejtet, mert az írók sokszor maguk lesznek tudatosszá azokat az alap gondolatokat, amelyek az egyes ítéletekben, csak elrejtve, a tényállás szövevényébe veszve élnek és az új magánjogi és hiteljogi szokásjog rendszerének kísérletét adják. Amellett rövid, minden dogmatikus fejtegetésektől mentes, a gazdasági célszerűsége hivatkozó kritikai megjegyzéseik több esetben meggyőző erejűknél fogva hatással lesznek a joggyakorlat alakulására is. Elég a szövetházasságokkal, a szerződések formai kellekeivel (írásbeliség, közjegyzői okirat), a kamatkérdéssel, a gazdasági lehetetlenüléssel foglalkozó részletekre utalnom.

Ez a könyv a gyakorlat összeállításán és jó rendszerezésén kívül a jogfejlesztő jurisprudentia műve is egyuttal.

Még csak egy kritikai megjegyzést akarok tenni. A magánjogi gyakorlatnál hangsúlyozza a mű, egy kuriai ítélet megállapításával szemben, hogy az ítélet megváltoztathatja a szerződés rendelkezéseit. Ezzel is úgy vagyunk, mint fentebb, a törvény és a jogalkalmazás viszonyával. Kétségtelen, hogy a bíróság a szerződéseknek a Treu und Glauben jog érzésével való értelmezése után lényegileg a szerződés rendelkezéseit megváltoztatja, de a bírónak éppen úgy nem szabad tudatosan azt mondani, hogy én tiltó vagy érvénytelenítő jogszabály nélkül félreteszem a szerződés rendelkezéseit, mint azt, hogy egyenesen félreteszem a törvényt. Történjék csak ez az átalakítás a törvény és szerződésértelmezés lassu, tudatalatti folyamata által.

Ifj. dr. Szigeti László.

Valorizációs gyakorlatunk 1927-ig. Irta: *dr. Blau György*, budapesti ügyvéd. Budapest, 1927. Szerző saját kiadása. A jeles szerző most negyedszer állította egybe — körülbelül éves időközökben — a magyar valorizációs joggyakorlatot. Ez a gyakorlat — mint köztudomásu — nem tarthatta be az évenkénti változás tempóját, mert szinte állandó fluktuációban van, úgyhogy iránytű nélkül még a pillanatnyi *status juris*-t is csak a legnagyobb nehézségek árán lehet megállapítani. A szerző tehát a maga éles jogász szemével, teljes tárgyismeretével és kiváló gyakorlati érzékével azt a szolgálatot teszi, mint a turistaegyesületek által az erdők fái alkalmazott színelek, amelyeket a megkönnyebbülés sóhajával üdvözöl a fáradt vándor, mert megnyugtatóják, hogy ha utja hosszú és veszélyes is, de legalább tudja, merre jár.

M.

A kereskedelmi törvény némely könyvelési vonatkozásáról írt áttekinthető és világos ismertető tanulmányt *dr. Kozma Károly* ügyvéd és könyvszakértő. Megjelent Budapesten, 1926-ban, a szerző kiadásában.

A Polgári Jog Esettára könyv alakban május hó végén megjelenik. Ára 5 P. Kapható kiadóhivatalunkban.

Az e rovatban megbeszélt művek kaphatók Politzer Zsigmond és Fia könyvkereskedésében. Budapest, IV., Kecskeméti utca 4. sz.